

طراحی یک الگوریتم رمز جریانی آشوبی

بهرروز فتحی واجارگاه^۱، رحیم اصغری^{۲*}، جواد وحیدی^۳

۱- دانشیار گروه آمار، دانشکده علوم ریاضی، دانشگاه گیلان

۲- دانشجوی دکتری ریاضی کاربردی، گروه ریاضی کاربردی، دانشکده علوم ریاضی، دانشگاه گیلان

۳- استادیار گروه ریاضی کاربردی، دانشکده علوم ریاضی، دانشگاه علم و صنعت ایران

(دریافت: ۹۴/۰۸/۲۳، پذیرش: ۹۵/۰۲/۱۴)

چکیده

یکی از مهم‌ترین دستگاه‌های رمزنگاری که در امور مخابراتی و دفاعی کاربردهای فراوانی دارد، سامانه رمزجریانی است. طراحی این نوع سامانه‌های رمزنگاری بر پایه تولید جریان کلیدی می‌باشد که توسط یک تابع مولد اعداد شبه تصادفی ساخته می‌شود. در این مقاله، ابتدا یک مولد اعداد شبه تصادفی براساس نگاشت آشوب معرفی شده، سپس با کمک آزمون‌های ضریب همبستگی، نیکویی برازش و آزمون‌های NIST، کیفیت مناسب تابع مولد پیشنهادی از نظر استقلال مناسب، یکنواختی بالای داده‌ها و به اندازه کافی تصادفی بودن اعداد تولیدشده توسط تابع مولد اعداد شبه تصادفی پیشنهادی، جهت کاربردهای رمزنگاری به خوبی نشان داده شده است. در ادامه با پیاده‌سازی این تابع مولد، یک الگوریتم رمزجریانی خود هم‌زمانی طراحی و شبیه‌سازی گردید. در پایان، کیفیت متن رمز شده توسط الگوریتم رمز پیشنهادی، با سه روش مختلف ارزیابی شده و با متن رمز شده، توسط چند الگوریتم رمزنگاری دیگر مورد مقایسه قرار گرفت.

واژه‌های کلیدی: رمزنگاری، تابع مولد اعداد شبه تصادفی رمزنگارانه، الگوریتم‌های رمزجریانی، آزمون NIST.

۱- مقدمه

مولدهای اعداد شبه تصادفی به دودسته کلی تقسیم‌بندی می‌شوند:

الف) Pseudo-Random Number Generators یا به‌طور خلاصه PRNG's

ب) Quasi-Random Number Generators یا به‌طور خلاصه QRNG's

مولدهای PRNG، با توجه به نقطه اولیه‌ای که به آن‌ها داده می‌شود، اعدادی شبه تصادفی تولید می‌کنند. پس همیشه می‌توانیم با تغییر مدار اولیه دنباله‌ای متفاوت از اعداد تولید کنیم و با دانستن آن مقدار اولیه آن دنباله را مجدد بازتولید نماییم. هدف این مولدها، تولید اعداد با سرعت زیاد و پیچیدگی زمانی مناسب است به طوری که پراکندگی مناسبی هم داشته باشند.

اما مولدهای QRNG، همواره دنباله‌ای ثابت از اعداد تولید می‌کنند که برای راحتی می‌توان یک بار این اعداد را تولید کرده و برای همیشه از آن‌ها در محاسبات استفاده کرد هدف این مولدها، تولید اعدادی با پراکندگی زیاد است تا کل فضای حالت را پوشش دهند. مولدهایی مانند میان مربعی، میان ضریبی، مضرب ثابت وهم نهستی جمعی و خطی و توابع

علم رمزنگاری هنری قدیمی است که از دیرباز برای محافظت از اطلاعات حساس در مسائل نظامی مورداستفاده قرار می‌گرفت. در دنیای امروز که استفاده از ارتباطات الکترونیکی روزبه‌روز گسترش پیدا می‌کند، ایجاد امنیت در تبادل اطلاعات از کلیدی‌ترین زمینه‌های فناوری اطلاعات محسوب می‌گردد و این امنیت توسط علم رمزنگاری ایجاد می‌گردد. از طرفی دیگر با پیشرفت فناوری رایانه، الگوریتم‌های ریاضی مدرنی به وجود می‌آیند که سرعت انجام محاسبات را هرروز بیشتر می‌کنند و همین امر باعث رشد روزافزون روش‌های رمزنگاری شده است.

یکی از مباحث مهم در علم رمزنگاری، تولید اعداد شبه تصادفی است که برای آن الگوریتم‌های متعددی طراحی شده‌اند. در الگوریتم‌های رمزنگاری نیاز به تولید اعداد شبه تصادفی باکیفیت بالا داریم تا بتوانیم کلیدهای مناسبی بسازیم. هراندازه که کیفیت کلیدهای تولیدی بهتر باشد، الگوریتم رمزنگاری قوی‌تری خواهیم داشت. به جرئت می‌توان گفت که تقریباً همه سامانه‌های رمزنگاری به‌شدت به تولید اعداد تصادفی باکیفیت بالا وابسته هستند [۱].

آشوب گون از نوع PRNG و هم‌چنین مولدهایی مانند هالتون، فائور و سوپول از نوع QRNG می‌باشند.

در الگوریتم‌های رمزنگاری نیاز به استفاده از مولدهای PRNG داریم که هر بار بتوانیم دنباله‌ای متفاوت ساخته و آن را بازتولید کنیم. در بین سامانه‌های رمز متعددی که وجود دارند، سامانه‌های متقارن رمزجریانی به‌شدت به تابع مولدشبه تصادفی وابسته‌اند. این سامانه‌های رمز، بر اساس یک تابع مولدشبه تصادفی به تولید دنباله‌ای از بیت‌های صفر و یک می‌پردازد که این بیت‌ها در واقع نقش جریان کلید را در سامانه‌های رمزنگاری بازی می‌کنند [۲]. مقادیر خروجی این تابع مولد اعداد شبه تصادفی، باید دارای چند ویژگی مهم ضروری باشند که بتوانند امنیت سامانه رمز را فراهم کنند. این ویژگی‌های مهم شامل موارد زیر هستند:

به اندازه کافی تصادفی باشند.

غیرقابل پیش‌بینی باشند.

داده‌های تولیدشده مستقل از هم باشند.

داده‌های تولیدشده از توزیع یکنواخت پیروی کنند.

طول دوره تناوب دنباله باید به‌اندازه کافی بلند باشد تا به تکرار نرسد.

اگر دوره تناوب دنباله کوتاه باشد و سریع به تکرار برسد، نمی‌تواند امنیت سامانه رمز را تضمین کند زیرا سامانه رمز به راحتی شکسته می‌شود و توان مقابله‌اش در برابر حملات کم خواهد بود [۳-۴].

در سامانه‌های رمزجریانی، کلید محرمانه‌ای داریم که این کلید همان مقدار آغازین (دانه) تابع مولد است. اگر این مقدار اولیه به دست باب (فردی که متن رمز شده را از آلیس دریافت کرده و می‌خواهد رمزگشایی کند) برسد، می‌تواند همان جریان کلید را مجدداً بازتولید کرده و متن رمز شده را رمزگشایی کند.

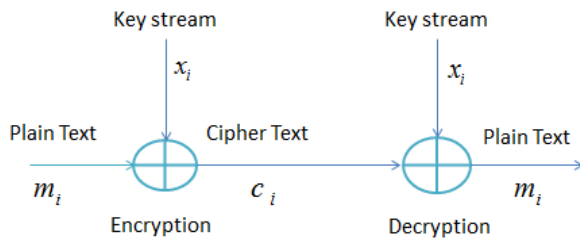
سامانه‌های رمزجریانی چند ویژگی مهم دارند. ابتدا اینکه سرعت اجرای سامانه‌های رمزجریانی نسبت به سامانه‌های رمز بلوکی بالاتر است. از طرفی میزان امنیتشان در مقابل سامانه‌های رمز بلوکی تقریباً برابری می‌کند [۵]. سرعت بالای این سامانه‌ها باعث شده است که کاربردهای وسیعی در مخابرات و امور نظامی داشته باشند. در سال‌های اخیر سامانه‌های رمزجریانی بسیاری معرفی شده و مورد تحلیل قرار گرفته‌اند که در ادامه به چند

مورد اشاره می‌کنیم.

توسط ران ریوست سامانه رمز RC4 معرفی شد [۶]. سامانه‌های رمز A5/1 و A5/2 جهت ایجاد امنیت در ارتباطات GSM طراحی شدند [۷]. الگوریتم رمز جریانی WAKE توسط دیوید ویلر معرفی شد که سرعت بالایی دارد ولی در برابر حمله متن منتخب شکست پذیر است [۸]. در سال ۱۹۹۸ سامانه رمز PANDA طراحی شد [۹]. سامانه‌های رمز SOBER توسط گرگ رز و هاوکز، در کشور استرالیا معرفی شدند [۱۰]. سامانه رمز TRIVIUM که یک رمز جریانی هم‌زمانی با سرعت بالا، پیاده‌سازی نرم افزاری آسان و مورد قبول است توسط کرسرف دی کانیر و بارت پرینیل طراحی شد [۱۱]. سامانه رمز VEST توسط بنیامین گتین، هوارد لندمن و سین اونیل مطرح شد که از نظر پیاده‌سازی نرم افزاری سخت ولی از جهت پیاده‌سازی سخت افزاری آسان می‌باشد [۱۲]. سامانه رمز Achterbahn در کشور آلمان و توسط برنت جمل، رینر گوتفرد و الیور نیفلر عرضه گشت که از خانواده رمز جریانی هم‌زمانی است. البته این سامانه‌های رمزنگاری در میزان سرعت اجرا و پیچیدگی محاسباتی متفاوت هستند [۱۳]. رونالد ریوست و ژاکوب موفق شدند با ایجاد تغییراتی در رمز RC4 مشکلات آنرا برطرف کرده و یک الگوریتم رمز جریانی جدیدی به نام Spritz را طراحی نمایند [۱۴]. در سال ۲۰۱۵، سه پژوهشگر مصری براساس تابعی غیرخطی و مولد اعداد شبه تصادفی LFSR موفق به طراحی یک الگوریتم رمز جریانی جدیدی شدند [۱۵]. هم‌چنین دو دانشمند هندی به نام دیویاشری و سومیرا یک الگوریتم رمز جریانی جدیدی را براساس به‌کارگیری اتومات‌ها معرفی نمودند [۱۶]. با توجه به اهمیت بالای سامانه‌های رمزجریانی و کاربردهای وسیع‌شان در امور نظامی و مخابراتی، در این مقاله سعی شده است که ابتدا یک تابع مولد اعداد شبه تصادفی براساس ترکیب تابع مولد هم‌نشتی خطی و نگاشت آشوب پیشنهادشده و یکنواختی، استقلال و تصادفی بودن اعداد تولیدشده توسط آنها توسط آزمون‌های همبستگی، نیکویی برازش و آزمون‌های NIST بررسی شود. سپس این تابع مولد پیشنهادی در یک الگوریتم رمز جریانی پیاده‌سازی شده است. در پایان الگوریتم رمز پیشنهادی مورد تحلیل قرار گرفته و متن‌های رمز شده توسط این الگوریتم با چند الگوریتم رمز دیگر موردقیاس قرار گرفت. این مقاله به‌صورت زیر بخش‌بندی شده است.

در بخش ۱ مقدمه‌ای از سامانه‌های رمزنگاری و پژوهش‌های انجام‌شده در این زمینه آورده شده است. در بخش ۲ مقاله به‌طور مختصر مروری بر سامانه‌های رمزجریانی صورت گرفته است. در

سامانه‌های رمز جریانی را خواهیم داشت. یک سامانه رمز جریانی^۳، یک الگوریتم رمزنگاری کلید متقارن است که متن اصلی را با کمک یک تبدیل به‌طور مجزا و بیت به بیت رمز می‌کند [۱۸]. در شکل (۱)، ساختار کلی یک سامانه رمز جریانی را مشاهده می‌کنید.

شکل (۱). ساختار کلی سامانه رمز جریانی

سامانه‌های رمز جریانی بر اساس یک مولدشبه تصادفی طراحی می‌شوند. این مولدشبه تصادفی یک مقدار اولیه ورودی را به‌عنوان کلید محرمانه^۴ دریافت می‌کنند و دنباله‌ای از اعداد را تولید می‌کند که به این دنباله یک جریان کلید^۵ می‌گوییم. بیت‌های جریان کلید با متن اصلی به‌صورت بیتی XOR شده که حاصل آن یک متن رمز شده خواهد بود.

فرض کنید که x_1, x_2, \dots, x_n بیت‌های دنباله کلید، m_1, m_2, \dots, m_n بیت‌های متن اصلی و c_1, c_2, \dots, c_n بیت‌های متن رمز شده باشند. در سامانه‌های رمز جریانی، دنباله کلید و متن رمز شده لزوماً از توزیع یکنواخت پیروی می‌کند ولی متن اصلی لزومی ندارد که از توزیع یکنواخت پیروی کند. نکته بسیار حیاتی در این سامانه‌ها این است که میزان امنیت سامانه رمز جریانی به خواص آماری دنباله کلید وابسته است [۲۰-۱۹]. فرآیند رمزنگاری و رمزگشایی را در فرمول زیر مشاهده می‌کنید:

$$c_i = x_i \oplus m_i \quad (۳)$$

$$m_i = c_i \oplus x_i = m_i \oplus x_i \oplus x_i \quad (۴)$$

در ترکیب کردن کلید و متن اصلی عملگر یای منطقی بیتی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۳- معرفی تابع مولد هم‌نهشتی خطی آشوب گون

مشهورترین تابع شبه تصادفی از نوع PRNG تابع هم‌نهشتی خطی است. این مولد شامل یک پیمانه m ، ضریب ثابت a و مقدار ثابت c و همچنین یک مقدار اولیه x هست، که به‌صورت

بخش سوم، تابع مولد پیشنهادی نویسندگان همراه با توضیحات لازم ارائه شد و در بخش چهارم، با کمک آزمون‌های آماری این مولد مورد ارزیابی قرار گرفت. در بخش پنجم، با پیاده‌سازی این تابع مولد، یک سامانه رمز جریانی جدید پیشنهاد شد و در بخش ششم، شبیه‌سازی و اجرای آن صورت گرفت. در بخش هفتم، تحلیل امنیت کارایی سامانه رمز پیشنهادی ارائه گردید. در بخش هفتم سامانه رمز پیشنهادی با چند سامانه رمز دیگر مورد مقایسه قرار گرفت. در نهایت نتایج به‌دست‌آمده در این مقاله معرفی گردید.

۲- مروری بر سامانه‌های رمز جریانی

سامانه رمز^۱ OTP که در بعضی موارد آن را به خاطر معرف آن، سامانه رمز ورنام هم می‌نامند برای اولین بار در سال ۱۹۱۸ توسط گیلبرت ورنام^۲ مطرح شد که به‌عنوان یک سامانه رمز شکست‌ناپذیر واقعی شناخته می‌شود. این سامانه رمز دارای امنیت بی‌قید و شرط است [۱۷]. در این سامانه رمز، دنباله کلید تولید شده باید دارای^۳ ویژگی لازم باشد:

جریان کلید باید کاملاً تصادفی و دنباله‌ای از '0' و '1'ها باشد.

طول دنباله جریان کلید، هم‌اندازه با طول متن اصلی باشد.

هر کلید باید به‌طور منحصر به فردی فقط یک بار به‌کارگیری شود.

اگر m_i و k_i و c_i به ترتیب نشان‌دهنده بیت‌های متن اصلی، بیت‌های جریان کلید و بیت‌های متن رمز شده باشند آن‌گاه برای فرآیند رمزنگاری و رمزگشایی خواهیم داشت:

$$c_i, k_i, m_i \in \{0, 1\} \quad i = 1, 2, 3, \dots$$

فرآیند رمزنگاری:

$$c_i = k_i \oplus m_i \quad i = 1, 2, 3, \dots \quad (۱)$$

فرآیند رمزگشایی:

$$m_i = k_i \oplus c_i \quad i = 1, 2, 3, \dots \quad (۲)$$

در پیاده‌سازی سامانه رمز OTP یک مشکل بزرگ وجود دارد و آن تولید اعداد تصادفی واقعی و بازتولید این اعداد تصادفی جهت فرآیند رمزگشایی است. به همین دلیل به سراغ تولید و به‌کارگیری اعداد شبه تصادفی با خواص آماری نزدیک به اعداد تصادفی واقعی می‌رویم. با پیاده‌سازی این مولدهای شبه تصادفی،

3- Stream cipher

4- Secret key

5- Key stream

1- One time pad

2- Gilbert Vernam

زیر تعریف می‌شود:

جدول (۱). الگوریتم تابع مولد هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون (CCML)

Algorithm 1: CCML

```

select  $x_0$ 
for  $i = 1$  to  $n$ 
   $x_i = a^i x_{i-1} + c \frac{a^i - 1}{a - 1}$ 
  for  $j = 1$  to  $i$ 
    if  $x_i = x_j$ 
       $x_i = \epsilon [rx_i(1 - x_i)] + (1 - \epsilon)[rx_i(1 - x_i)]$ 
    end if
  end for
end for

```

$$x_i = (ax_{i-1} + c) \bmod m \quad (5)$$

توابع هم‌نهشتی متعدد دیگری هم از روی آن معرفی شده‌اند که در این مقاله از یکی از آن‌ها استفاده می‌کنیم. تابع هم‌نهشتی خطی که در الگوریتم مولد پیشنهادی ما استفاده شده، به صورت زیر است:

$$x_i = \left(a^i x_{i-1} + c \frac{a^i - 1}{a - 1} \right) \bmod m \quad (6)$$

با دادن مقادیر مناسب به ضرایب و پارامترهای تابع هم‌نهشتی خطی می‌توان خواص آماری خروجی‌های آن را به‌طور قابل توجهی بهبود داد. در این معادلات، مقادیر a, m, c و i اعداد حقیقی اند و می‌توانند به صورت بهینه انتخاب شوند. به‌عنوان نمونه می‌توان با انتخاب مقادیر $m = 2^{31} - 1, a = 75$ یا پیشنهادی که ریاضی‌دان چینی به نام $1 - 2^{10}, a = 2^{15} - 1, m = 2^{31} - 1$ ارائه کرد [۱۹] که بسیار هم مؤثر و کارا بوده می‌توان دوره تناوب آن را افزایش داد ولی باین حال این مولد به‌تنهایی برای کاربردهای رمزنگارانه و بالخصوص بکارگیری در سامانه‌های رمزجریانی مناسب نیستند، زیرا دوره تناوب دنباله خروجی در این مولدها به‌اندازه کافی بلند نیست و با احتمال بالایی دنباله اعداد تولیدشده به تکرار می‌رسد [21]. برای غلبه بر این مشکل، توسط نویسندگان این مقاله، یک تابع مولد که مبتنی بر توابع هم‌نهشتی خطی و توابع آشوب‌گون است پیشنهاد می‌شود. در دنباله خروجی این تابع مولد، هرگاه به یک مقدار تولیدشده تکراری رسیدیم آن‌گاه به‌جای به‌کارگیری آن عدد تکراری، از طریق تابع دیگری که می‌تواند یک نگاشت آشوب‌گون باشد، یک عدد متفاوت جدید تولید کرده و تولید دنباله اعداد را با آن مقدار جدید غیرتکراری ادامه می‌دهیم. با این کار هیچ‌گاه در دنباله، تکرار نخواهیم داشت و به‌نوعی دوره تناوب دنباله خروجی را به شکل فوق‌العاده‌ای بالا برده‌ایم. برای تولید این عدد غیرتکراری می‌توان از توابع مختلفی استفاده کرد. پیشنهاد ما در این مقاله به‌کارگیری یک تابع آشوب‌گون همانند تابع لجستیک گسسته ترکیبی (CML) است. دلیل این کار هم این است که این تابع دارای یک رفتار آشوب‌گونه با حساسیت خیلی بالا به مقدار اولیه است. در این الگوریتم مقادیر a, m, c ثابت بوده و مقدار ϵ هم مقداری در بازه $(0, 1)$ و $r = 3.9$ است. این الگوریتم پیشنهادی را CCML می‌نامیم که الگوریتم آن به‌صورت جدول (۱) ارائه شده است.

۴- تحلیل آماری مولد هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون

برای تحلیل میزان استقلال، یکنواختی و تصادفی بودن این دنباله، از آزمون‌های آماری ضریب همبستگی، نیکویی برازش و آزمون‌های NIST که متداول هستند استفاده شده است. این نتایج، کیفیت آماری تابع مولد پیشنهادی را تأیید می‌نماید.

۴-۱- نتیجه آزمون همبستگی

برای بررسی میزان استقلال داده‌های تولیدشده از آزمون همبستگی استفاده کرده‌ایم. این آزمون برای ۳ حالت مختلف که به ترتیب ۱۰۰۰، ۱۰۰۰۰ و ۵۰۰۰۰۰ عددی توسط تابع مولد هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون تولید شده‌اند، اجرا شد که نتایج به‌دست‌آمده در جدول (۲) مشاهده می‌گردد. نتایج ارائه‌شده در این جدول استقلال مناسب داده‌ها را به‌خوبی نشان می‌دهد.

جدول (۲). نتایج آزمون همبستگی برای تابع مولد هم‌نهشتی خطی

آشوب‌گون

N	نتیجه آزمون همبستگی
1000	0.0335
10000	0.0082
50000	0.0117

۴-۲- نتیجه آزمون نیکویی برازش

برای بررسی میزان یکنواختی توزیع داده‌های تولیدشده از آزمون نیکویی برازش استفاده کرده‌ایم. این آزمون برای ۵۰۰۰۰ عدد که توسط تابع هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون تولیدشده، اجرا گردید که نتایج به‌دست‌آمده یکنواختی مناسب توزیع داده‌ها را ثابت می‌نماید. ابتدا ۵۰۰۰۰ عدد تولید کرده و با انتخاب $k = 30$ ، اعداد را در ۳۰ دسته مختلف قرار دادیم. پس از انجام محاسبات نتایج آزمون به شکل زیر به‌دست آمدند:

$$n = 50000, k = 30, e_i = 50000/30.0$$

$$\sum_{i=1}^{30} \frac{(o_i - e_i)^2}{e_i} = 13.2028 \leq \chi^2_{[0.5, 29]} = 17.786 \quad (7)$$

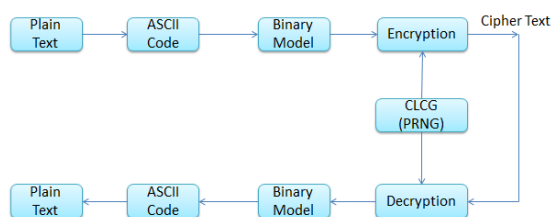
این نتایج نشان می‌دهد که این تابع مولد بافاصله اطمینان

جدول (۳). نتایج آزمون NIST برای تابع مولد CCML

آزمون آماری	Result	P_value
Frequency Test (within a Block)	Passed	0.37
Longest Run of Ones in a Block	Passed	0.12
Non overlapping Test	Passed	0.99
Overlapping Test	Passed	0.81
Monobit Test	Passed	1.00
Serial Test	Passed	0.57
Runs Test	Passed	0.76
Gap Test	Passed	0.63
Approximate Entropy Test	Passed	0.19
Universal	Passed	0.32
FFT	Passed	0.16
Rank	Passed	0.21
Binary Matrix Rank	Passed	0.41
Cu Sums-backward	Passed	0.31
Cu Sums-forward	Passed	0.25

۵- پیشنهاد طرح الگوریتم جدید رمز جریان آشوبی

اکنون می‌خواهیم در این بخش تابع مولد هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون را در یک سامانه رمزجریانی پیاده‌سازی نماییم. همان‌طوری که در بخش ۲ این مقاله بیان شد، سامانه رمز OTP به خاطر نیاز به یک تابع مولد تصادفی واقعی قابلیت پیاده‌سازی ندارد. بنابراین از سامانه‌های رمزجریانی که بر اساس یک تابع مولد PRNG که دارای شرایط موردنیاز سامانه‌های رمز هستند، طراحی می‌شوند. در شکل (۳)، نمای کلی فرآیند رمزنگاری رمزگشایی این سامانه رمزجریانی نشان داده شده است.

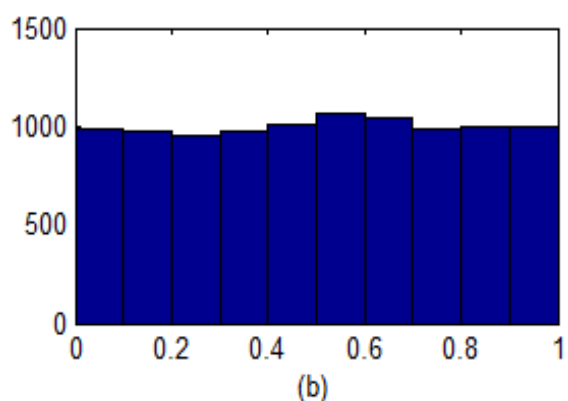
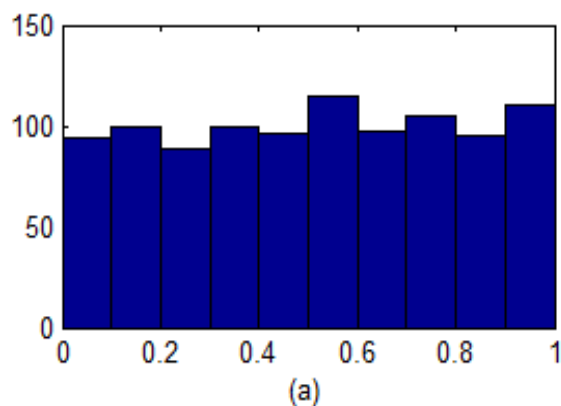

شکل (۳). نمای کلی فرآیند رمزنگاری رمزگشایی

گام‌های طی‌شده در فرآیند رمزنگاری رمزگشایی این الگوریتم به شرح ذیل می‌باشند:

- گام اول: دریافت متن اصلی و محاسبه کد اسکی کاراکترهای آن
- گام دوم: تبدیل کد اسکی به کدهای دودویی
- گام سوم: به‌دست آوردن جریان کلید از طریق تابع مولد هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون
- گام چهارم: رمز کردن متن اصلی به کمک ترکیب منطقی آن با

0.5 به‌راحتی آزمون را پاس می‌کند. با توجه به نمودارهای هیستوگرام شکل (۲)، که نحوه توزیع داده‌ها را نشان می‌دهد می‌توان به‌طور شهودی درک کرد که داده‌ها تا چه اندازه‌ای به‌طور تقریباً یکنواخت توزیع شده‌اند.

شکل (۲). نمودارهای هیستوگرام هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون.

تصاویر (a) و (b) به ترتیب نمودارهای هیستوگرام تابع مولد را برای ۱۰۰۰ و ۱۰۰۰۰ عدد تولیدشده نشان می‌دهد.

۳-۴ نتایج آزمون‌های آماری جهت بررسی تصادفی بودن

در این بخش برای بررسی میزان تصادفی بودن داده‌های تولیدشده از آزمون‌های آماری NIST استفاده کرده‌ایم. این آزمون‌ها برای یک دنباله از اعداد که توسط تابع هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون پیشنهادی تولید شده‌اند، اجرا شده است که نتایج آن در جدول (۳) مشاهده می‌گردد. نتایج ارائه‌شده در جدول میزان مناسب تصادفی بودن داده‌ها را به‌خوبی نشان می‌دهد.

جریان کلید

گام پنجم: رمزگشایی متن رمز شده با کمک تابع هم‌نهشتی خطی آشوب‌گون

گام ششم: به دست آوردن متن اصلی و مقایسه‌اش با متن اولیه

در این الگوریتم، ابتدا یک مقدار اولیه به‌عنوان کلید به تابع مولد اعداد شبه تصادفی داده می‌شود تا دنباله‌ای از ارقام صفر و یک به دنبال جریان کلید تولید شود. در روند تولید جریان کلید، هرگاه کلید ساخته‌شده با یکی از کلیدهای قبلی مشابه باشد، کلید فعلی تکراری به‌عنوان مقدار ورودی به نگاشت لجستیک گسسته داده می‌شود تا از روی آن یک کلید جدید غیر تکراری بسازد که همین مسئله عامل مهمی در ایجاد امنیت بیشتر الگوریتم رمز جریانی پیشنهادی خواهد بود. همگام با روند ساخت کلید ها، هر کلید ساخته‌شده با یک کاراکتر از متن اصلی به صورت ترکیب منطقی یای بیتی، ترکیب شده و یک کاراکتر رمز شده را ارائه می‌دهند. این روند در نهایت تا رمز شدن کل متن اصلی ادامه خواهد داشت.

فرآیند رمزگشایی متن رمز شده بالا هم می‌تواند با وارد کردن کلید اولیه مشابه با روند رمزگذاری و به‌طور مشابه با روند رمزگذاری صورت بپذیرد.

۶- شبیه‌سازی الگوریتم پیشنهادی و نتایج

پیاده‌سازی

در این بخش با کمک یک مثال نتیجه پیاده‌سازی الگوریتم پیشنهادی را نشان می‌دهیم. پیاده‌سازی الگوریتم رمز جریانی پیشنهادی مان را با کمک زبان برنامه‌نویسی ویژوال سی شارپ انجام داده‌ایم. در مثال ارائه‌شده نتایج پیاده‌سازی را بر روی متن اصلی که در جدول (۴) آورده شده است، نشان می‌دهیم. بعد از پیاده‌سازی الگوریتم بر روی متن اصلی، متن رمز شده را در جدول (۶) قرار می‌دهیم و در ادامه با رمزگشایی کردن متن رمز شده، نتیجه رمزگشایی شده را در جدول (۸) قرار می‌دهیم و آن را با متن اصلی که در جدول (۴) آورده بودیم مقایسه می‌کنیم. توجه کنید که در این مثال کلید محرمانه مورد نظر ما عدد ۴۴ است.

جدول (۴). متن اصلی

```
Encryption and decryption using CCML.
Stream Cipher encrypts individual digits of plaintext using a time varying transformation.
```

جدول (۵). کد اسکی کاراکترهای متن اصلی

```
69 110 99 114 121 112 116 105 111 110 97 110 100 100 101 99
114 112 116 105 111 110 117 115 105 110 103 68 83 76 103
101 110 101 114 97 116 111 114 83 116 114 101 97 109 32 99
105 112 104 101 114 115 32 101 110 99 114 121 112 116 32 105
110 100 105 103 105 116 115 32 111 102 32 112 108 97 105 110
116 101 120 116 32 117 115 105 110 103 32 97 32 116 105 109
101 45 118 97 110 115 102 111 114 109 97 116 105 111 110 46
32
```

جدول (۶). متن رمز شده با کلید ۴۴

```
AyzwzfnfbJilFg(1kD@l lkVggH*mI MBG0_WeQ=
Wck`bs2HLwiB {?taBQteoQ.aHnqzMHUqp4LtsbY&mT2CLBGMULG4BL(
[5L7
```

جدول (۷). کد اسکی کاراکترهای متن رمز شده

```
65 121 122 119 122 110 102 98 74 105 33 104 113 117 47
32 71 104 118 105 91 126 124 79 101 118 44 32 89 83
121 114 115 61 80 86 85 109 38 34 85 75 44 74 95
74 93 86 66 87 99 107 96 98 115 50 104 76 119 105
66 123 108 49 106 79 64 127 108 107 86 46 97 72 110
113 122 77 72 85 113 112 52 76 116 116 115 98 89 38
109 84 50 67 76 66 71 77 85 76 71 32 66 76 40 32
91 96 53 32 55 32 85 41 73 62 49 72 63 46 85 81
75 73 47 50 35
```

جدول (۸). متن رمزگشایی شده با کلید ۴۴

```
Encryption and decryption using CCML.
Stream Cipher encrypts individual digits of plaintext using a time varying transformation.
```

مقایسه متن اصلی با متن رمزگشایی‌شده، یکسان بودن دو متن را به‌وضوح نشان می‌دهد. در ادامه می‌خواهیم متن اصلی را با کلید ۲۳۰ رمز کنیم که مطابق جدول (۹) متن رمز شده از اجرای الگوریتم نشان داده می‌شود.

جدول (۹). متن رمز شده با کلید ۲۳۰

```
WpnQlkVgHg?paE| oddpI dhclh`h`my*%@gAV8
Ajl Ftv1 MNywt} @ebu{vow*OfItemldo^hsqCB\O|@|Aq.@VIX+=KU\Ib_r2..P
a89; NV#+!+*$%)*4!+.6??Be
```

۷- تحلیل امنیت و میزان کارایی الگوریتم رمز

پیشنهادی

در این بخش، کیفیت الگوریتم رمز پیشنهادی را تحلیل کرده و جزئیات آن را می‌آوریم. برای تحلیل میزان کارایی الگوریتم رمز پیشنهادی، سه نوع تحلیل ارائه کرده‌ایم که شامل آنالیز حساسیت کلید، آنالیز هیستوگرام و آنالیز ضریب همبستگی است. نتایج این ۳ تحلیل میزان کارآمدی الگوریتم رمز را نشان می‌دهد.

۷-۱- تحلیل حساسیت کلید

در این تحلیل، متن اصلی با سه کلید متفاوت رمزنگاری شده و نتایج حاصل از رمزنگاری آن‌ها با سه کلید متفاوت را مقایسه می‌کنیم. میزان تفاوت آن‌ها نشان‌دهنده حساسیت سامانه به تغییر کلید است که هرچه حساسیت بیشتر باشد، سامانه موفق‌تر است. متن اصلی که در جدول (۴) آمده را مجدداً با ۳ کلید ۲۳۰، ۲۳۱ و ۲۲۹ رمز کرده و متن‌های رمز شده را با هم مقایسه می‌کنیم. نتایج حاصل را در جدول‌های (۱۰-۱۲) نمایش داده شده است.

جدول (۱۰). متن رمز شده با کلید ۲۳۰

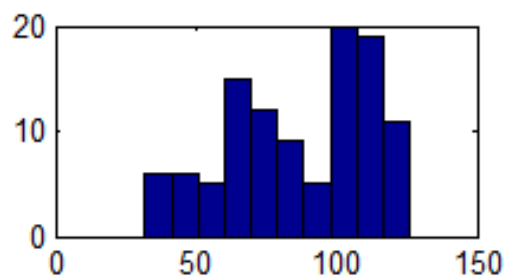
```
WpnQlkVgHg?paE| oddpl dhctf?h my*%@gAV8
Ajl Ftvj MNywt\ @ebu(vow*OfI.temsldo\hsqCB\O|@|Ag.@VIX+=KU\Ib_r2..P
a89; NV#+!+*$%)*4;.L6??Be
```

جدول (۱۱). متن رمز شده با کلید ۲۳۱

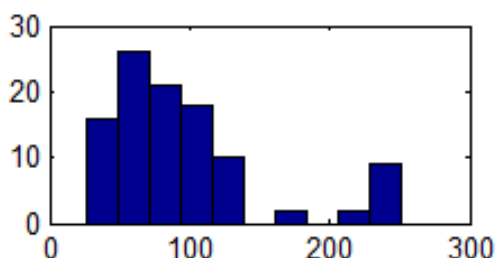
```
Tqep\{unfl+mdB2zh@gbRzaGs3qdpkd\W_lj
BktgDfI'D'WLix-wpnQlkV}\AswmapavUx<tIMfUX\)*v41IX+=KU\IbN!!IR[R-
7/*G;(c4!,7<#;-!
```

جدول (۱۲). متن رمز شده با کلید ۲۲۹

```
VswnbUfO*9v^*6NcaWrakBjm>g^JcU1[Ah/
@ifyzx Li'qrB;sDdeg)\(ellmz{JIGGf8hMikpEgA)wrmRXB}\&@!fz*,H Zg5'C7fL)"0
^Q*!%*
```


(a)

(b)

شکل (۵). نمودارهای هیستوگرام (a) و (b) به ترتیب نمودارهای هیستوگرام مربوط به جدول‌های (۱۰) و (۱۱) هستند.

با مقایسه ۳ متن رمز شده بالا که همگی یک متن یکسان را با کمک کلیدهای مختلف رمز کرده‌اند، به حساسیت بسیار بالای سامانه پیشنهادی به تغییرات کلید محرمانه پی می‌بریم. همان‌طور که مشاهده می‌شود ایجاد تغییرات بسیار کوچک در کلید محرمانه، تغییرات بسیار زیادی در متن رمز شده ایجاد می‌کند که همین تشخیص کلید را بسیار سخت می‌کند. در شکل (۵) با مقایسه نمودارهای هیستوگرام تفاوت بین متن‌های رمز شده با کلیدهای نزدیک به هم بهتر دیده می‌شود.

۷-۲- تحلیل ضریب همبستگی

در این تحلیل، نتایج ضریب همبستگی را با نمادهای Cor1، Cor2 و Cor3 نشان داده و در جدول (۱۳) قرار می‌دهیم. در این ضرایب همبستگی، Cor1 نشان‌دهنده ضریب همبستگی بین متن اصلی و متن رمزگذاری شده و Cor2 هم نشان‌دهنده ضریب همبستگی بین متن اصلی و متن رمزگشایی شده و در نهایت Cor3 هم نشان‌دهنده ضریب همبستگی بین متن اصلی و متن رمز شده با کلید اشتباه دوم است.

جدول (۱۳). جدول ضریب همبستگی

Cor1	Cor2	Cor3
0.1355	1.0000	0.1028

با یک نگاه به جدول (۱۳) مشاهده می‌شود که متن اصلی و متن رمز شده همبستگی کمی دارند و هم‌چنین متن اصلی با متنی که توسط کلید دوم رمزگذاری شده است هم همبستگی بسیار کمی دارد، که این مسئله می‌تواند کیفیت بالای متن رمز شده را نشان دهد که در آن هیچ‌گونه وابستگی معناداری بین متن رمز شده و متن اصلی دیده نمی‌شود. مقدار ضریب همبستگی 1.0000 در Cor2 هم نشان‌دهنده عدم اختلاف بین متون رمز شده و متون رمزگشایی شده است که نشان می‌دهد سامانه رمز به‌خوبی فرآیندهای رمزگذاری رمزگشایی را انجام می‌دهد.

۷-۳- تحلیل هیستوگرام متن‌های اصلی و رمز شده

در این تحلیل نمودار هیستوگرام متن اصلی و متن رمز شده را با هم مقایسه می‌کنیم تا میزان تفاوت حاصل شده بین دو متن نشان داده شود. در شکل (۶)، نمودارهای هیستوگرام مربوط به متن اصلی و متن رمز شده که در جدول‌های (۴) و (۶) آمده است مشاهده می‌شود. از نکات قابل‌ذکر این است که باید در این تحلیل به آن‌ها توجه داشت این است که اولاً نحوه توزیع فراوانی در دو نمودار کاملاً متفاوت است که برای سامانه رمز پیشنهادی ما یک ویژگی بسیار مناسب محسوب می‌شود چرا که مشخص می‌کند متن اولیه بعد از رمز شدن تغییرات و به هم ریختگی مناسبی داشته است. نکته مهم دیگر این است که هیستوگرام فراوانی متن رمز شده تقریباً یکنواخت است و همین مسئله باعث می‌شود که

مقایسه نمودارهای هیستوگرام به خوبی نشان می‌دهد که میزان پراکندگی کاراکترهای موجود در متن رمز شده در الگوریتم رمز پیشنهادی ما نسبت به الگوریتم‌های بلام میکالی و RC4 و RIJNDEAL به‌طور مشهودی بهتر است. یکنواختی توزیع کاراکترها در متن رمز شده توسط الگوریتم پیشنهادی ما هم نسبت به الگوریتم‌های دیگر به‌ویژه الگوریتم‌های بلام میکالی و RC4 مناسب‌تر بوده و تقریباً یکنواخت‌تر است.

۸-۲- مقایسه بر اساس ضریب همبستگی

در این بخش ضریب همبستگی بین متن اصلی و متن رمز شده توسط الگوریتم‌های ذکر شده در بخش قبل مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. نتایج حاصل در جدول (۱۴) آورده شده است.

جدول (۱۴). مقایسه ضریب‌های همبستگی

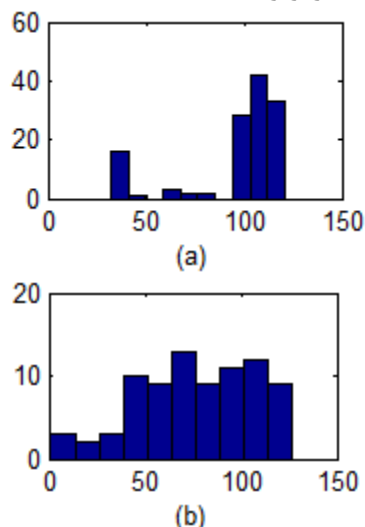
الگوریتم رمز	ضریب همبستگی
الگوریتم پیشنهادی	0.0496
بلام میکالی	-0.0696
RC4	0.1019
BLOWFISH	0.0482
RIJNDEAL	0.0534

نتایج ضریب همبستگی ارائه شده در جدول (۱۴) نشان می‌دهد که میزان همبستگی بین متن اصلی و متن رمز شده در الگوریتم پیشنهادی نسبت به الگوریتم‌های بلام میکالی و RC4 به مراتب کمتر است و با الگوریتم‌های BLOWFISH و RIJNDEAL تقریباً برابری می‌کند.

۹- نتیجه‌گیری

همان‌طور که می‌دانیم تابع هم‌نهشتی خطی و تابع لجستیک دارای ضعف‌های متعددی برای به‌کارگیری در کاربردهای رمزنگاری هستند که شامل، کوتاهی دوره تناوب، یکنواختی نامناسب، میزان استقلال کم در داده‌های تولید شده می‌باشد. در این مقاله با به‌کارگیری تابع لجستیک در تابع مولد هم‌نهشتی خطی، یک تابع مولد هم‌نهشتی خطی آشوب‌گونه ارائه شده است. در این تابع مولد پیشنهادی، اولاً کوتاهی دوره تناوب در تابع مولد هم‌نهشتی خطی اصلاح و علاوه بر آن میزان استقلال و یکنواختی داده‌ها هم به نحو مطلوبی مناسب گردید که این بهبودها توسط آزمون‌های همبستگی، نیکویی برآزش و نمودارهای هیستوگرام به خوبی نشان داده شد. هم‌چنین با کمک نتایج آزمون‌های NIST ثابت شد که اعداد تولید شده، توسط این تابع مولد به میزان مناسبی تصادفی هستند. در ادامه این تابع مولد اعداد شبه‌تصادفی پیشنهادی در یک الگوریتم رمزجریانی به‌کارگیری و الگوریتم آن شبیه‌سازی شد. هم‌چنین کیفیت متن رمز شده توسط این الگوریتم با سه روش مختلف، مورد ارزیابی قرار گرفت.

مقاومت سامانه در برابر حملات بالا باشد.

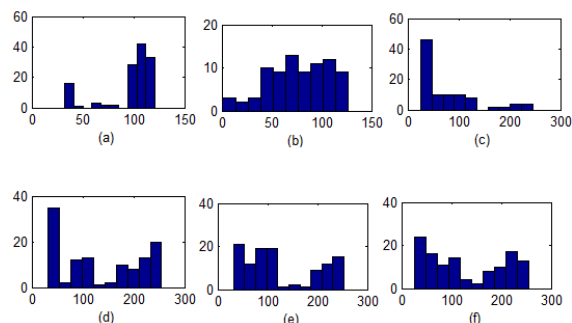
شکل (۶): نمودار هیستوگرام. شکل a، نشان‌دهنده هیستوگرام متن اصلی و شکل b، هم‌نمایش‌دهنده هیستوگرام متن رمز شده است.

۸- ارزیابی کارآمدی الگوریتم پیشنهادی دیگر

در این بخش طی یک مثال الگوریتم پیشنهادی را با الگوریتم‌های رمز دیگر مقایسه می‌نماییم تا میزان کارایی آن بهتر سنجیده شود. برای انجام این مقایسه، متن اولیه یکسانی که در جدول (۴) آمده را با کمک کلید محرمانه یکسان ۴۴ ابتدا توسط الگوریتم پیشنهاد شده و سپس توسط الگوریتم‌های بلام میکالی، RC4_256، RIJNDEAL و BLOWFISH رمز کرده و نتایج حاصل از آن‌ها را با نمودارهای هیستوگرام و مقایسه ضریب همبستگی بین متن اولیه و متن‌های رمز شده مورد ارزیابی دقیق‌تر قرار می‌دهیم.

۸-۱- مقایسه بر اساس نمودار هیستوگرام

در این بخش مقایسه بین نمودارهای هیستوگرام متن اصلی و متن رمز شده توسط الگوریتم‌های رمز مختلف صورت گرفته که در شکل (۷) ارائه شده است.

شکل (۷): مقایسه نمودار هیستوگرام الگوریتم‌ها. نمودارهای a, b, c, d, e, f به ترتیب نشان‌دهنده هیستوگرام متن اصلی، متن رمز شده توسط الگوریتم پیشنهادی، متن رمز شده توسط الگوریتم بلام میکالی، متن رمز شده توسط RC4، متن رمز شده توسط RIJNDEAL و متن رمز شده توسط BLOWFISH است.

- [12] S. O'Neil, B. Gittins, and H. Land man, "VEST Hardware-Dedicated Stream Ciphers," Note, 2005.
- [13] M. Naya-Plasencia, "Cryptanalysis of Achterbahn-128/80", Notes In Computer Science, vol. 4593, pp. 73-86, Springer 2007.
- [14] R. L. Rivet and C. N. Scheldt, "Spritz spongy RC4-like stream cipher and hash function," Note, 2014.
- [15] M. S. El Hennawya, E. A. Omarb, and M. A. Kholaihc, "LEA: Link Encryption Algorithm Proposed Stream Cipher Algorithm," Ain Shams Engineering Journal, vol. 1, pp. 57-63, 2015.
- [16] N. P. Divyashree and K. S. Sowmya, "Design of Stream Cipher for Encryption of Data Using Cellular Automata," International Journal of Innovative Research in Science, Engineering and Technology, vol. 3, pp. 12926-12932, 2014.
- [17] P. Ekdahl, "On LFSR based Stream Ciphers," Ph.D Thesis, Lund University, 2003.
- [18] H. Feistel, "Cryptography and computer privacy," Scientific American, vol. 228, no. 5, pp. 15-23, 1973.
- [19] E. R. Gonzalez and J. Electrochemist, "A secure identity-based proxy multi signature scheme, Information Sciences," vol. 3, pp. 292-302, 2009.
- [20] P. Junod, "Cryptographic Secure Pseudo-Random Bits Generation: The Blum-Blum-Shub Generator," Note, 1999.
- [21] H. Mathkour, G. Assassa, A. Muharib, and A. Juma'h, "A Secured Cryptographic Messaging System," International Conference on Machine Learning and Computing, IACSIT Press, Singapore, 2011.

در پایان میزان کیفیت الگوریتم پیشنهادی در رمز کردن متن با ۴ الگوریتم شناخته شده دیگر، مقایسه شد که نتایج این مقایسه به خوبی کیفیت مورد قبول الگوریتم پیشنهادی را ثابت می کند.

۱۰- مراجع

- [1] B. Assa, M. Khaled, and G. Lakhdar, "Implementation of Blum Blum Shub Generator for Message Encryption," International Conference on Control, Engineering and Information Technology (CEIT14), 2014.
- [2] M. Bellare and P. Rogaway, "Introduction to modern cryptography," Notes, 2004.
- [3] A. Bund and S. Havlin, "in Fractals and Disordered Systems," 2nd edn, Springer 1996.
- [4] L. Blum and M. Shub, "Comparison of two pseudo-random number generators," Proc. CRYPTO 82, pp. 61-78, 1983.
- [5] L. Blum and M. Shub, "A Simple Unpredictable Pseudo Random Number Generator," SIAM Journal on Computing 15(2), pp. 364-8, 1986.
- [6] A. Popov, "Prohibiting RC4 Cipher Suites" Internet Engineering Task Force (IETF), vol. 48, pp. 1-6, 2015.
- [7] A. Frank, "Cracks beginning to show in A5/1," 2012.
- [8] B. Schneier, "Applied Cryptography," Second Edition, p. 402, 2015.
- [9] E. Andreeva, B. Bilgin, A. Bogdanov, A. Luykx, B. Mennink, N. Mouha, and K. Yasuda, "Authenticated permutation-based encryption for lightweight cryptography," 2013.
- [10] C. De. Cannière, "Guess and Determine Attack on SOBER," NESSIE Public Document NES, Nov. 2001.
- [11] A. Fouque and T. Vannet, "Improving Key Recovery to 784 and 799 rounds of Trivium using Optimized Cube Attacks," Cryptology ePrint Archive, pp. 4-17, 2015.

Design and Analysis of a Novel Synchronous Stream Cipher Using Secure Pseudo Random Number Generator

B. Fathi Vajargah, R. Asghari*, J. Vahidi

*University of Guilan

(Received: 14/11/2015, Accepted: 03/05/2016)

ABSTRACT

The stream ciphers are one of the most important cryptosystem in cryptography and their applications are very diverse, particularly in defense industries and telecommunications. This crypto system is designed based on a key stream and also the key stream is created using a pseudo random number generator. In this paper, first, a new pseudorandom number generator is designed based on discrete logistic map and independency, uniformity and randomness of the generated numbers by proposed pseudo random number generator are tested by correlation test, goodness of fit test and NIST tests. The tests results illustrate suitable quality of proposed generator for cryptographic applications properly. Next, a new synchronous stream cipher algorithm using the proposed pseudo random number generator is designed and simulated. Finally, the algorithm has been tested using three different methods and is compared with some other cryptography algorithms.

Keywords: Cryptography, Cryptographic Pseudo Random Number Generator, Stream Ciphers, NIST Tests.